

Β ΘΕΜΑ ΓΕΛ -ΕΠΑΛ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ- ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

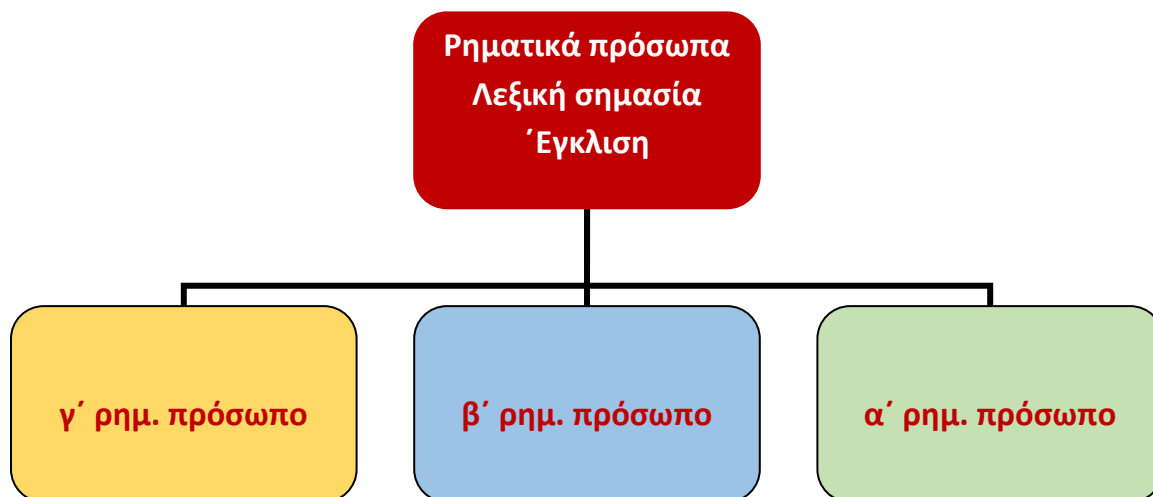
Σύμφωνα με τους ειδικούς, το κείμενο νοείται ως ολότητα και λειτουργεί σε συνάρτηση με τα υπόλοιπα γλωσσικά στοιχεία. Γι' αυτό ένας από τους στόχους της κειμενοκεντρικής διδασκαλίας είναι να αναπτύξουν οι μαθητές «αναγνωστικές» δεξιότητες ώστε να αναλύουν κριτικά τις σχέσεις των λεξικο- γραμματικών μέσων (γλωσσικές επιλογές) με τις επιδιωκόμενες προθέσεις των συγγραφέων σε ορισμένα αποσπάσματα των κειμένων.

Πώς σκέφτομαι

Όταν προσπαθούμε να απαντήσουμε σε ερωτήσεις αναφορικά με τα ρηματικά πρόσωπα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τη σημασία τους στο συγκεκριμένο απόσπασμα της παραγράφου, την έγκλισή τους και τα συμφραζόμενα (περιεχόμενο) σε σχέση με το είδος του κειμένου και την πρόθεση του/της συγγραφέα.

Δεν υπάρχουν στερεότυπες απαντήσεις!

Μπορείτε να το επιβεβαιώσετε από της ενδεικτικές απαντήσεις που δίνονται στα κριτήρια της Τράπεζας θεμάτων

Τι πρέπει να γνωρίζω

Στα κείμενα κυριαρχεί το γ' ενικό και πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο

<p>Ανάλογα με τη λεξική σημασία του ρήματος, το είδος του κειμένου και την επικοινωνιακή πρόθεση του/της συγγραφέα</p>	<p>Αιτιολόγηση λειτουργίας</p>
<p>1^η περίπτωση</p>	<p><u>Ως προς το περιεχόμενο</u> μπορεί</p> <ul style="list-style-type: none"> ο να γίνεται αναφορά σε θέματα της πραγματικότητας. ο Να διατυπώνονται απόψεις, σκέψεις, γεγονότα, κρίσεις, γενικές αλήθειες, ιστορικά παραδείγματα κ.λπ., ο να μεταφέρονται απόψεις άλλων, ο να γίνονται περιγραφές, αφηγήσεις κ.λπ. <p><u>Οπτική γωνία-στάση</u> εκφράζεται η αντικειμενική και απρόσωπη στάση του πομπού, ο οποίος αποστασιοποιείται από τα γεγονότα και <u>παρουσιάζει καταστάσεις ή εκθέτει απόψεις και ιδέες ευρύτερα αποδεκτές</u></p> <p><u>Το ύφος *</u> σε αυτές τις περιπτώσεις χαρακτηρίζεται απρόσωπο, ουδέτερο, τυπικό, επίσημο, αντικειμενικό (ανάλογα και με τον κειμενικό τύπο)</p>
<p>ΠΡΟΣΟΧΗ! 2^η περίπτωση Όταν το γ' ρηματικό πρόσωπο αξιοποιείται σε περιγραφές ή σε αφηγήσεις, ομιλίες, συνεντεύξεις με ρήματα συγκινησιακά φορτισμένα</p>	<p><u>Περιεχόμενο και πρόθεση</u> Μπορεί στόχος να είναι η επίκληση στο συναίσθημα</p> <p><u>Ύφος</u> Μπορεί να είναι ειρωνικό ή καταγγελτικό, κ.λπ.(ανάλογα με τη σημασία και την έγκλιση του ρήματος)</p>

***Σημείωση:** Οι θεματοθέτες, όταν ζητούν αιτιολόγηση της χρήσης γ' ρημ. προσώπου, συνήθως, επιλέγουν κειμενικά αποσπάσματα με λόγιο χαρακτήρα, ή συνδέουν τη χρήση του με τον επιστημονικό λόγο, ή το αποδεικτικό δοκίμιο ή την επιφυλλίδα, δηλαδή την 1^η περίπτωση

Στα άλλα κείμενα (δημοσιογραφικά, δοκίμια, επιφυλλίδες, χρονογραφήματα, άρθρα, συνεντεύξεις) ορισμένες φορές αξιοποιούνται και άλλα ρηματικά πρόσωπα , δηλαδή **παρατηρείται εναλλαγή ρηματικών προσώπων**

α' ενικό ρηματικό πρόσωπο

Ανάλογα με τη λεξική σημασία του ρήματος, το είδος του κειμένου και την επικοινωνιακή πρόθεση του/της συγγραφέα	Αιτιολόγηση λειτουργίας
<p>1. Εκφράσεις που δηλώνουν υποκειμενική γνώμη</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Πιστεύω, νομίζω, αδυνατώ να δεχθώ ότι, προσωπικά εκτιμώ ▪ Κατά τη γνώμη μου ▪ Προφανώς δεν εκπλήσσομαι για το γεγονός ότι (14936 Α' λυκείου) ▪ Εκείνο όμως που με βάζει σε πολλές σκέψεις (14936 Α' λυκείου)	<p><u>Ως προς το περιεχόμενο και την οπτική γωνία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο πομπός διατυπώνει προσωπικές σκέψεις, εκφράζει προσωπικές εκτιμήσεις ▪ Η άποψή του έχει υποκειμενικό χαρακτήρα για να αποφευχθεί η εντύπωση ότι είναι δογματικός και αδιάλλακτος. <p><u>Ως προς το ύφος</u></p> <p>το ύφος αποκτά αμεσότητα και οικειότητα, αφού ο δέκτης αισθάνεται ότι ο πομπός απευθύνεται με άμεσο τρόπο σε αυτόν, ότι κατά κάποιον τρόπο συνομιλεί μαζί του.</p>
<p>2. Εκφράσεις που δηλώνουν</p> <p>α. ότι χρησιμοποιείται ένα βίωμα ως αφορμή για να καταθέσει ο/η συγγραφέας σκέψεις, προβληματισμούς κ.λπ.</p> <p>β. ότι αξιοποιείται προσωπική μαρτυρία</p>	<p><u>Ως προς το περιεχόμενο</u></p> <p>-Το κείμενο αποκτά βιωματικό χαρακτήρα</p> <p>-Επίσης, προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη μέσω της παράθεσης της προσωπικής του/της εμπειρίας</p> <p>-εμπεριέχει το στοιχείο της μαρτυρίας που ανάλογα με το περιεχόμενο μπορεί</p>

να προσδίδει πειστικότητα σε ό,τι λέγεται ή να λειτουργεί και ως μέσον επίκλησης στο συναίσθημα.

Ως προς το ύφος και τον τόνο (διάθεση)

-Ο τόνος του κειμένου (ανάλογα με το περιεχόμενο!) μπορεί να είναι εξομολογητικός.

-Το ύφος αποκτά αμεσότητα, οικειότητα αφού ο δέκτης αισθάνεται ότι ο πομπός μοιράζεται μαζί του προσωπικά βιώματα και ίσως και συναισθήματα..

1^ο Παράδειγμα

Α' λυκείου 14936 Η «Πρόεδρος», η «ολυμπιονίκης» και ο γλωσσικός σεξισμός

Το κείμενο που ακολουθεί είναι άρθρο (διασκευή) του Τάσου Καπλάνη, επίκουρου καθηγητή στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ.

Διαβάζω και κατανοώ τις πληροφορίες	Αιτιολογώ τη λειτουργία του α' ενικού ρημ. προσώπου
<p>Προφανώς δεν εκπλήσσομαι για το γεγονός ότι ο κοινωνικός σεξισμός υπάρχει διάχυτος γύρω μας: υπάρχουν άνθρωποι που υποτιμούν τις γυναίκες, τις θεωρούν κατώτερο φύλο, τις αμείβουν λιγότερο από τους άντρες, δεν τις προσλαμβάνουν στις δουλειές τους, για να μην έχουν τη «χασούρα» της εγκυμοσύνης, δεν τις θεωρούν άξιες, τις εμποδίζουν να ανέλθουν σε ανώτερα αξιώματα και άλλα πολλά.</p> <p>Εκείνο όμως που με βάζει σε πολλές σκέψεις είναι ο συνεχιζόμενος «γλωσσικός» σεξισμός, που διαιωνίζεται ακόμη και από ανθρώπους που γενικά είναι σαφώς εναντίον του σεξισμού και προσπαθούν να τον καταπολεμήσουν. Η ελληνική πολιτεία, αργά αλλά σταθερά, προσπαθεί να εκσυγχρονιστεί και να καταπολεμήσει το φαινόμενο. Συναντάει όμως τη σθεναρή αντίσταση διαφόρων, μεταξύ των οποίων και των ανθρώπων της δημοσιογραφίας.</p>	<p>Με την χρήση του α' ενικού προσώπου</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο πομπός διατυπώνει προσωπικές σκέψεις, εκφράζει προσωπικές εκτιμήσεις ▪ Μοιράζεται τους προβληματισμούς του αναφορικά με τον «γλωσσικό σεξισμό» ▪ το ύφος αποκτά αμεσότητα και οικειότητα, αφού ο δέκτης αισθάνεται ότι ο πομπός απευθύνεται με άμεσο τρόπο σε αυτόν, ότι κατά κάποιον τρόπο συνομιλεί μαζί του. ▪ Μειώνεται η απόσταση μεταξύ πομπού και δέκτη

2^ο Παράδειγμα (προσωπικό βίωμα)

Γ' Λυκείου 23802 Προκαταλήψεις και στερεότυπα

Η Σώτη Τριανταφύλλου δημοσίευσε το κείμενο στο περιοδικό ΓΥΝΑΙΚΑ, τεύχος 47, Απρίλιος 2012, και στις 26.03.2012 στη σελίδα Απόψεις της εφημερίδας Καθημερινή. Δίνεται απόσπασμα για τις ανάγκες της εξέτασης.

Εντοπίζω το α' ρηματικό πρόσωπο	Αιτιολογώ τη λειτουργία του α' ρημ.προσώπου
<p>Τον τελευταίο καιρό αποφάσισα να σημειώνω τις προκαταλήψεις που ακούω σε συζητήσεις ή που συναντώ στην καθημερινότητα. Για παράδειγμα, σημείωσα μια σκηνή σ' ένα εστιατόριο, όπου κάθισα με μια ηλικιωμένη φίλη μου. Ο σερβιτόρος την αποκάλεσε «γιαγιά» («Τι να σας φέρω γιαγιά;») και εξεπλάγη όταν εκείνη αντέδρασε λέγοντάς του ότι δεν είναι η γιαγιά του. Αυτού του είδους η οικειότητα προέρχεται από την αντίληψη ότι τα ηλικιωμένα άτομα δεν είναι άντρες και γυναίκες, αλλά παππούδες και γιαγιάδες. Δηλαδή προέρχεται από την αντίληψη ότι οι ηλικιωμένοι δεν έχουν φύλο και ότι ορίζονται από τη συγγενείά τους με νεότερους ανθρώπους. [...]</p> <p>Από την άλλη, μερικές προκαταλήψεις είναι ανώδυνες. Ενώ προσπαθώ να ανοίξω μια βαριά μεταλλική πόρτα, επεμβαίνει ένας κύριος, την ανοίγει και μου χαμογελάει με συγκαταβατικότητα. Γι' αυτόν, είτε τραβάω μια πόρτα που πρέπει να σπρώξω, είτε σπρώχνω μια πόρτα που πρέπει να τραβήξω, είτε δεν έχω αρκετή δύναμη για να κάνω ούτε το ένα ούτε το άλλο. Δηλαδή οι γυναίκες δεν μπορούν να ανοίξουν πόρτες! Επίσης μπερδεύονται με τα κουμπιά των ασανσέρ και με οτιδήποτε μηχανικό και τεχνολογικό.</p>	<p><u>Ως προς το περιεχόμενο</u> η συγγραφέας επιστρατεύει την παράθεση ενός προσωπικού βιώματος <u>Ως προς τον δέκτη</u> προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη μέσω της παράθεσης της προσωπικής της εμπειρίας.</p> <p>Αναφορά ενός άλλου βιωματικού περιστατικού για να καταλήξει σε μια διαπίστωση. Το κείμενο αποκτά βιωματικό χαρακτήρα <u>Το ύφος</u> αποκτά αμεσότητα, οικειότητα αφού ο δέκτης αισθάνεται ότι ο πομπός μοιράζεται μαζί του προσωπικά βιώματα, έχει την αίσθηση ότι συνομιλεί μαζί του.</p>

α' πληθυντικό πρόσωπο

<p>Ανάλογα με τη λεξική σημασία του ρήματος, το είδος του κειμένου και την επικοινωνιακή πρόθεση του/της συγγραφέα καθώς και τα συμφραζόμενα</p>	<p>Αιτιολόγηση λειτουργίας</p>
<p>Ανάλογα με τη λεξική σημασία του ρήματος και την έγκλιση μπορεί να αναφέρεται σε ένα θέμα ή μια κατάσταση ή μια συμπεριφορά που αφορά το σύνολο (ή την πλειοψηφία) των ανθρώπων.</p>	<p>1. Πώς παρουσιάζει το θέμα στο οποίο αναφέρεται Σε αυτή την περίπτωση</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ προσδίδει μια καθολικότητα στο θέμα που αναφέρει/ αναπτύσσει. ○ το παρουσιάζει ως μια γενική αλήθεια, ως ένα καθολικό μήνυμα (δηλαδή μήνυμα/θέμα που αφορά την πλειοψηφία της κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας, ανάλογα με τον δέκτη του κειμένου)
<p>α. Ανάλογα με το θέμα (π.χ. ένα πρόβλημα με οδυνηρές συνέπειες) λόγω της καθολικότητάς του</p> <p>β. Το γεγονός ότι ο συγγραφέας δεν εξαιρεί τον εαυτό του αλλά τον θεωρεί μέρος ενός συνόλου ή μέλος μιας συλλογικότητας</p>	<p>2. Ως προς την αντίδραση του δέκτη α.Επίκληση στο συναίσθημα</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ μπορεί να ευαισθητοποιήσει τον δέκτη, αφού τον κάνει να συναισθανθεί και τη δική του συμμετοχή ή προσωπική ευθύνη κ.λπ. Δηλαδή, διεγείρει/προκαλεί συναισθήματα (π.χ. συγκίνηση, ευαισθητοποίηση, οργή, αγανάκτηση, προτροπή για δράση, ανάληψη ευθύνης ανάγκη για συλλογική δράση κ.λπ.) <p>β. Αντίδραση του δέκτη -αλλαγή στάσης</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ λειτουργεί θετικά στον δέκτη, μπορεί ευκολότερα να γίνει κοινωνός των ιδεών που διατυπώνονται και -ενδεχομένως-να ταυτιστεί με τις απόψεις (θέσεις, τις εκτιμήσεις, αξιολογήσεις, προτροπές, συμβουλές, οδηγίες κ.λπ.) που διατυπώνονται
<p>Η επιλογή του α' πληθυντικού προσώπου</p>	<p>Ύφος προσδίδει στο ύφος αμεσότητα και οικειότητα. Συγκεκριμένα, δημιουργείται μια αίσθηση οικειότητας ανάμεσα στον πομπό και στο δέκτη, αφού εντάσσει τον εαυτό του μέσα σε ένα ευρύτερο σύνολο ατόμων (π. χ. στους ακροατές του, σε ένα έθνος, σε μια κοινωνική ομάδα)</p>

Παράδειγμα ρηματικών προσώπων: α' ενικό και πληθυντικό

Γ' λυκείου 23792 Παγκοσμιοποίηση και μύθοι

Εντοπίζω τα ρηματικά πρόσωπα

Ωστόσο, η παγκοσμιοποίηση δεν άρχισε χθες. Ξεκινά από την αρχή της Ιστορίας. Στο διάβα της άλλους λαούς και πολιτισμούς τούς ανέδειξε και άλλους τούς εξαφάνισε. Οι Βαβυλώνιοι, οι Ασσύριοι και οι Φοίνικες, π.χ., εξαφανίστηκαν μαζί με τους πολιτισμούς τους. Αλλά εμείς οι Έλληνες συνεχίζουμε τη μακραίωνη πορεία μας. Με βάση αυτή τη διαπίστωση αδυνατώ να δεχθώ, άνευ κάποιας στοιχειώδους απόδειξης, ότι τα χαρακτηριστικά της μοναδικότητάς μας ως λαού κινδυνεύουν τώρα από την επιτάχυνση της παγκοσμιοποίησης

Προσωπικά εκτιμώ ότι τα πολιτισμικά μας αγαθά έχουν εξαιρετική ποιότητα και με λίγη φροντίδα μπορούν να «κερδίσουν μερίδιο» διεθνώς. Αλλά αν αμφιβάλλουμε για την ανθεκτικότητά τους στον ανταγωνισμό, τότε ο κίνδυνος να μας συμβεί αυτό που απευχόμαστε μεγαλώνει, γιατί μπαίνει σε λειτουργία ο μηχανισμός που οι οικονομολόγοι αποκαλούν αυτοεπαληθευόμενη προφητεία. Γι' αυτό το βάρος της απόδειξης ότι υπάρχει κίνδυνος να αποξενωθούμε οικειοθελώς από τα πολιτισμικά μας αγαθά πέφτει σε όσους το ισχυρίζονται.

Αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών

Γ' ρημ. πρόσωπο

Αφήγηση-ιστορικό παράδειγμα

Α' πληθυντικό

Αναφορά στο εμείς για να τονιστεί η διαφορά

Α' ενικό

Έκφραση προσωπικής γνώμης

Α' πληθυντικό

Ένταξη του συγγραφέα σε μια συλλογικότητα (ελληνικό έθνος)

Α' ενικό

Έκφραση προσωπικής γνώμης

Α' πληθυντικό

Ένταξη του συγγραφέα σε μια συλλογικότητα (ελληνικό έθνος)
Λέξεις συγκινησιακά φορτισμένες για να συναισθανθούν οι δέκτες και την προσωπική τους ευθύνη και στάση απέναντι στην προστασία των πολιτισμικών μας αγαθών από την επιτάχυνση της παγκοσμιοποίησης.

Ύφος: αμεσότητα, οικειότητα

β' ενικό και πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο

<p>Ανάλογα με τη λεξική σημασία του ρήματος, την έγκλιση, το είδος του κειμένου και την επικοινωνιακή πρόθεση του/της συγγραφέα καθώς και τα συμφραζόμενα</p>	<p>ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>
<p>β' ενικό παράδειγμα</p> <p>«Πατριωτισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα την αγάπη για τη χώρα σου. Εθνικισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα το μίσος για τις άλλες».</p> <p>β' ενικό και πληθυντικό</p> <p>Ανάλογα με τη λεξική σημασία και έγκλιση και τον κειμενικό τύπο π.χ. Προτρεπτική υποτακτική Προστακτική (καταφατική ή αποφατική)</p>	<p>Περιεχόμενο</p> <p>Μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί του γ' προσώπου για να δηλωθεί μια ιδέα, ένας ορισμός, μια πρόταση κ.λπ</p> <p>Περιεχόμενο και σκοπός/πρόθεση</p> <p>Μπορεί να δηλώνεται η πρόθεση του συγγραφέα να μεταβάλει τις απόψεις του δέκτη ή να τον καθοδηγήσει</p> <hr/> <p>Πρόθεση και ύφος</p> <p>Όταν πρόθεση του συγγραφέα είναι να συμβουλέψει, να προτρέψει ή να αποτρέψει, τότε το ύφος έχει παραινετικό χαρακτήρα</p> <p>Τόνος-ύφος</p> <p>ο λόγος αποκτά διαλογικότητα, συνομιλιακό χαρακτήρα, επομένως το ύφος αποκτά αμεσότητα και οικειότητα, αφού ο δέκτης έχει την αίσθηση ότι ο πομπός απευθύνεται σε αυτόν.</p> <hr/> <p>Αντίδραση του δέκτη</p> <p>Ο δέκτης έχει την αίσθηση ότι ο πομπός απευθύνεται με άμεσο τρόπο σε αυτόν, γίνεται ευκολότερα κοινωνός των ιδεών του και μπορεί να αποδεχτεί ευκολότερα τις ιδέες του ή τις προτάσεις, τα συμπεράσματά του κ.λπ.</p>

Παραδείγματα

14494 Α' λυκείου Η σημασία της γλωσσικής παιδείας

Εντοπίζω τα ρηματικά πρόσωπα

Η εκπαίδευση είναι η προϋπόθεση της παιδείας. Η παιδεία είναι κάτι πολύ ευρύτερο, είναι τα διαβάσματα και τα ακούσματα **μας**, η αυτομόρφωση πάνω απ' όλα. Το χειρότερο πράγμα είναι **να νομίζεις** ότι η **σχέση σου** με τη γλώσσα τελείωσε, όταν τελείωσε και το σχολείο. **Εάν δεν έχεις** μέσα σου μια έφεση **να οδηγείς** τον εαυτό σου σε μια συνεχή πνευματική εγρήγορση, **να διαβάζεις, να ακούς, να προβληματίζεσαι, να συζητείς, εάν όλα αυτά δεν τα έχεις, έχεις πεθάνει πολύ νωρίς και δεν το έχεις καταλάβει.**

Α' λυκείου 17138 Τρίτη ηλικία και θετική ψυχολογία

Εντοπίζω τα ρηματικά πρόσωπα

Το γήρας συχνά φαντάζει σαν μια ανεξέλεγκτη απώλεια του εαυτού, της χαράς, των ικανοτήτων και μπορεί να ξυπνά **μέσα μας** εικόνες άνοιας, ασθένειας ή και κατάθλιψης. Οι απαισιόδοξες πεποιθήσεις και σκέψεις για το γήρας δυσκολεύουν έναν ενήλικα από το να το διανύσει επιτυχώς. Μια επιτυχής μετάβαση απαιτεί, κατ' αρχάς, υψηλό επίπεδο νοητικών λειτουργιών. **Προσπαθήστε, λοιπόν, να κρατάτε το μυαλό σας ενεργό μέσα από το διάβασμα, το γράψιμο, τις συζητήσεις, τη διαρκή επίλυση προβλημάτων.** Τελευταίες έρευνες αποκαλύπτουν ότι ο ανθρώπινος εγκέφαλος μπορεί να συνεχίσει να αναπτύσσεται ακόμη και στην τρίτη ηλικία, όταν το περιβάλλον είναι βοηθητικό και πλαισιώνεται από πλούσια ερεθίσματα. **Ας μην ξεχνάμε** ότι είναι ιερή η συμβολή των ατόμων τρίτης ηλικίας στην οικογένεια και την κοινωνία μέσω της σοφίας που μόνο εκείνοι κατέχουν.

Αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών και τη λειτουργία τους

α' πληθυντικό Προσδίδεται καθολικότητα στο μήνυμα, αφού πρόκειται για κοινή εμπειρία.
β' ενικό
-Χρήση του β' εν. προσώπου αντί του γ' ενικού (αν νομίζει κανείς)
Ύφος: προσδίδεται αμεσότητα και οικειότητα στο ύφος, αφού ο δέκτης έχει την αίσθηση ότι απευθύνεται σε αυτόν, ο λόγος αποκτά προφορικότητα (και λόγω του λεξιλογίου) με αποτέλεσμα να γίνεται το μήνυμα εύληπτο και κατανοητό.

Αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών και τη λειτουργία τους

γ' ρημ. πρόσωπο
Αναφορά σε ένα θέμα που αφορά όλους τους ανθρώπους
α' πληθ. πρόσωπο
δηλώνει την καθολικότητα αυτής της διαπίστωσης(συναισθηματικές αντιδράσεις των ηλικιωμένων)
β' πληθυντικό πρόσωπο-προστακτική
Με αυτή την συγκεκριμένη επιλογή ο συγγραφέας απευθύνεται άμεσα στους ηλικιωμένους με προτρεπτική διάθεση. Πρόθεσή του είναι να προτρέψει τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας να διατηρούν πνευματική διαύγεια, για να διανύσουν αυτή την ηλικία όσο γίνεται ανώδυνα.
α' πληθυντικό πρόσωπο
Με ευγενικό τρόπο- εντάσσοντας και τον εαυτό του στο σύνολο των αναγνωστών, ο συγγραφέας υπενθυμίζει ότι πρέπει να αντιμετωπίζουμε όλοι με σεβασμό τους ηλικιωμένους λόγω της σημαντικής συμβολής τους στην οικογενειακή και κοινωνική ζωή.

Βιβλιογραφικές αναφορές

-ΚΛΑΙΡΗΣ Χ., ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ Γ. (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής, Δομολειτουργική-επικοινωνιακή*: Αθήνα Ελληνικά Γράμματα , (λεξική σημασία, σελ. 570-571, το ρήμα με τα παρεπόμενά του και τροπικότητα, σελ. 436-446)

-ΜΑΡΙΑ ΚΑΠΠΟΥ (2021), *Νεοελληνική Γλώσσα, Όλη η ύλη για την Α', Β' και Γ' λυκείου*, Αθήνα, 24 Γράμματα, σελ. 98-110

-ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ, Η.(2004) *Η σχολική τάξη, Κειμενοκεντρική προσέγγιση του Γραπτού Λόγου*: Αθήνα , Γρηγόρη

Διαδικτυακές αναφορές

-Άμεση ή κατευθυνόμενη διδασκαλία

<https://teachnews.gr/glwssologia-didaktikh/item/244-h-amesh-h-kateythynomenh-didaskalia>

-Αποδελτίωση απαντήσεων από την Τράπεζα Θεμάτων για τα ρηματικά πρόσωπα Α' Λυκείου

<https://www.alimpinisis.gr/sites/default/files/%CE%A1%CE%97%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91%20%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%A9%CE%A0%CE%91%20.pdf>

-Η ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ Μ.Α.Κ. HALLIDAY

[Άρθρα. Πρώτη σελίδα \(greek-language.gr\)](#)

-Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

<https://trapeza.iep.edu.gr/public/subjects.php>

-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΚΩΣΤΟΥΛΗ (2001) *Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα*

https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e5/index.html